

Sygn. akt I ACa 1381/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 13 grudnia 2016 r.

Sąd Apelacyjny we Wrocławiu I Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący: SSA Beata Wolfke-Kobzar (spr.)

Sędziowie: SSA Ewa Barnaszewska

SSO del. Katarzyna Zawiślak

Protokolant: Roksana Krawczyk

po rozpoznaniu w dniu 13 grudnia 2016 r. we Wrocławiu na rozprawie

sprawy z powództwa **E. P.**

przeciwko (...) **S.A. w W.**

o zapłatę

na skutek apelacji strony pozwanej

od wyroku Sądu Okręgowego we Wrocławiu

z dnia 15 kwietnia 2016 r. sygn. akt I C 1648/14

1. **zmienia zaskarżony wyrok w punkcie I o tyle tylko, że oddala powództwo co do kwoty 123,95 zł;**
2. **oddala apelację w pozostałym zakresie;**
3. **zasądza od strony pozwanej na rzecz powódki 5.400 zł kosztów postępowania apelacyjnego.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z 15.04.2016 r. Sąd Okręgowy zasądził od pozwanego (...) S.A. w W. na rzecz powódki E. P. 88.987,29 zł z ustawowymi odsetkami za opóźnienie, liczonymi od 88.000 zł od 17.05.2014 r. do dnia zapłaty oraz 4.310 zł kosztów procesu (punkty I i III), umorzył postępowanie co do 12.000 zł (punkt II) oraz nakazał powódce uiścić brakujące koszty sądowe w kwocie 4.310 zł (punkt IV).

Tym samym Sąd Okręgowy w znakomitej części uwzględnił dochodzone przez powódkę żądanie zapłaty zadośćuczynienia za śmierć jej córki, która nastąpiła w sierpniu 2002 r. w wyniku wypadku, którego sprawca był u pozwanego ubezpieczony od odpowiedzialności cywilnej.

Pozwany ubezpieczyciel zaskarżył wyrok w punkcie I, co do 30.124 zł, oraz w punktach III i IV.

Wnosząc o zmianę powództwa przed oddaleniem powództwa ponad 58.863,34 zł i stosunkowe rozdzielanie kosztów procesu, pozwany w apelacji zarzucił naruszenie art. 23 i 24 k.c. w zw. z art. 448 k.c. przez przyznanie na ich podstawie wygórowanego odszkodowania. Zarzucił także błędne przyjęcie, że śmierć córki była jedyną przyczyną pogorszenia sytuacji życiowej powódki oraz, że należne powódce odsetki za opóźnienie wypłaty 12.000 zł wynoszą 987,29 zł zamiast 863,34 zł.

Powódka wniosła o oddalenie apelacji i przyznanie jej kosztów postępowania apelacyjnego.

Sąd Apelacyjny zważył:

Choć pozwany zarzucił w apelacji min. sprzeczność istotnych ustaleń z treścią zebranego w sprawie materiału, de facto nie kwestionuje ustalonego stanu faktycznego, a tylko podważa wyprowadzone z niego wnioski, w tym wyliczenie skapitalizowanych odsetek. Dlatego Sąd Apelacyjny bez weryfikacji stanu faktycznego sprawy przyjął go za podstawę kontroli odwoławczej i po myśli art. 387 § 2¹ k.p.c. zaniechała powtórzenia ustaleń Sądu Okręgowego.

Apelacja zasługuje na uwzględnienie w niewielkim zakresie, tj. jedynie co do orzeczenia o odsetkach za opóźnienie w zapłacie 12.000 zł, której pozwany dokonał już w toku sporu sądowego.

Przyjmując opóźnienie od 17.05.2014 r. do 4.12.2014 r. Sąd Okręgowy określił wartość odsetek na 987,29 zł, jednakże nie przedstawił ich wyliczenia. Pozwany natomiast określił wartość odsetek na 863,34 zł, ale także nie wskazał sposobu ustalenia tej kwoty.

W wyniku kontroli orzeczenia odsetkowego Sąd Apelacyjny ustalił ich prawidłową wartość na 859,07 zł, mając na uwadze, że w trwającym 201 dni okresie opóźnienia wysokość odsetek ustawowych wynosiła 13 % w skali roku. Jest to nieznacznie niższa suma niż uznawana przez pozwanego w ramach roszczenia odsetkowego, niemniej Sąd Apelacyjny stanął na stanowisku, że wiążący jest zakres zaskarżenia orzeczenia o tym roszczeniu.

Jako nieuzasadnione ocenił Sąd Apelacyjny zarzuty apelacji, o ile odnoszą się do wysokości przyznanego powódce zadośćuczynienia, którego ostateczna łączna suma wyniosła 100.000 zł. Ani znaczny upływ czasu od śmierci córki powódki ani podstawa prawna orzeczenia o zadośćuczynieniu nie mają tu znaczenia, ponieważ zarówno na gruncie art. 23 i 24 k.c. w zw. z art. 448 k.c. jak i na gruncie późniejszej normy art. 446 § 4 k.c. uwzględnia się rozmiar oraz natężenie krzywdy i cierpienia doznanych wskutek śmierci osoby bliskiej, które w obu wypadkach wiążą się z naruszeniem dóbr osobistych. Wyjąwszy przypadki patologiczne, więź matki z dzieckiem i uczucia macierzyńskie są szczególnie silne, a utrata dziecka jest najboleśniejszym przeżyciem dla matki. Ból i cierpienie, także uczucie pustki, są tym dotkliwsze, gdy umiera dziecko w młodym wieku, pozostające jeszcze pod jej opieką, kiedy to macierzyństwo z oczywistych względów jest dominującą rolą w życiu matki. Taka właśnie sytuacja spotkała powódkę. W chwili śmierci córka powódki miała 14 lat, była jedynym dzieckiem zamieszkującym stale z rodzicami i wzajemne jej relacji z matką były bardzo bliskie i ciepłe. Zrozumiałym jest (i niespornym), że śmierć córki była dla powódki wstrząsem, doprowadziła do załamania nerwowego i trwałych zmian osobowościowych, a ból i „uczuciowa” żałoba po córce będzie jej towarzyszyć do końca życia.

W tych okolicznościach w żadnym razie nie można przyjąć, że zadośćuczynienie w wysokości 100.000 zł jest rażąco wygórowane, a tylko w takim wypadku uprawniona byłaby zmiana skarżonego orzeczenia. Nieuzasadniony jest zarzut apelacji, jakoby oceniając natężenie krzywdy i cierpienia powódki Sąd Okręgowy wbrew funkcji zadośćuczynienia uwzględnił cierpienie wywołane rozwodem rodziców zmarłej. Nie wskazują na to rozważania Sądu Okręgowego, w których Sąd nawet nie wspominał o rozwodzie, koncentrując się wyłącznie na psychice powódki oraz przejawach ciągle trwającego bólu po śmierci S. i podkreślając, że kultywowanie jej śmierci dominuje w życiu codziennym powódki, która praktycznie wycofała się z innych sfer życia.

Nie można też zgodzić się z pozwanym, iżby Sąd Okręgowy uwzględnił przy orzekaniu pogorszenie sytuacji życiowej powódki (vide: drugi zarzut apelacji). Pogorszenie sytuacji życiowej i najbliższych członków rodziny zmarłego nie jest przesłanką przyznania im zadośćuczynienia, a odszkodowania (art. 446 § 3 k.c.), którego celem jest wyrównanie szkody, polegającej na obniżeniu standardu życia, pozbawieniu oczekiwanej pomocy, opieki i wsparcia. Na takie skutki śmierci małoletniej S. powódka w ogóle nie wskazywała i nie wskazywał na nie Sąd Okręgowy, który poddał ocenie wyłącznie okoliczności faktyczne znaczące dla przyznania zadośćuczynienia i decydujące o jego wysokości.

Z wszystkich tych względów w zakresie przyznanego zadośćuczynienia Sąd Apelacyjny oddalił apelację na podstawie art. 385 k.p.c.

Wobec minimalnej zmiany zaskarżonego wyroku powódce przyznano pełną minimalną stawkę wynagrodzenia pełnomocnika (art. 100 k.p.c. in fine).